

■ Procesrecht algemeen

Wetgeving

Wetsvoorstel vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht

In zowel het burgerlijk procesrecht als het bestuursprocesrecht zal de digitalisering van de rechtspraak vanaf 2015 geleidelijk worden doorgevoerd. Het wetsvoorstel 34059 beoogt te bereiken dat de rechterlijke macht toegankelijker wordt en de rechtsgang waar nodig wordt gemoderniseerd. Het wetsvoorstel zal, indien aangenomen, tot vijf veranderingen leiden. Alle civielrechtelijke procedures zullen beginnen met een meer geüniformeerde procesinleiding. De verplichting tot het officieel betekenen bij exploit van de huidige dagvaarding in vorderingsprocedures zal worden opgeheven. Er zullen wettelijke termijnen komen voor het verrichten van specifieke proceshandelingen. Door vroegtijdig overleg met partijen, zal de rechter meer sturing geven aan het verloop van de procedure. Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is verplicht digitaal procederen voor vrijwel alle professionele partijen. Burgers die zonder advocaat procederen, zullen alsnog papieren stukken mogen indienen. Het wetsvoorstel is 20 oktober 2014 bij de Tweede Kamer ingediend.

Bron: *Kamerstukken II 2014/15, 34059, 1-3*

Wetsvoorstel wijziging bekendmakingen aan personen zonder bekende woon- of verblijfplaats

Het civiel procesrecht beoogt een waarborg te bieden voor een eerlijke en efficiënte procesvoering. Door publicatie op internet zouden forse besparingen mogelijk zijn. Met wetsvoorstel 33956 zou mogelijk gemaakt worden dat oproepingen elektronisch worden gedaan (i) aan personen zonder bekend adres in het kader van gijzeling van degenen aan wie in een strafbeschikking een geldboete is opgelegd (art. 578b Sv), en (ii) van belanghebbenden zonder

bekende woon- of verblijfplaats in civiele verzoekschriftprocedures (art. 272 Rv). Op grond van het wetsvoorstel zouden de elektronische bekendmakingen plaatsvinden in de *Staatscourant*. Het wetsvoorstel is op 6 juni 2014 bij de Tweede Kamer ingediend en is voor advies voorgelegd aan de KBvG, de Raad voor de rechtspraak, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, het Openbaar Ministerie en het College bescherming persoonsgegevens. Tevens is het voorstel voor consultatie op internet geplaatst.

Bron: *Kamerstukken II 2014/15, 33956, 1-3*

Jurisprudentie

Verzettermijn bij derdenbeslag

HR 5 september 2014,
ECLI:NL:HR:2014:2629

In deze zaak had het Amerikaanse bedrijf Morning Star ten laste van de Republiek Gabon conservatoire derdenbeslagen gelegd. Morning Star dagvaarde de Republiek Gabon en vorderde schadevergoeding. De Republiek Gabon verscheen niet in het geding en werd bij verstekvonnis van 14 december 2005 veroordeeld. Na betekening van dit vonnis heeft de derde-beslagene aan Morning Star een bedrag van ruim \$ 26 000 betaald, terwijl achteraf bleek dat die derde geen gelden of andere zaken onder zich had ten behoeve van de Republiek Gabon. De Republiek Gabon is bij dagvaarding van 4 februari 2009 tegen het verstekvonnis in verzet gekomen. De Rechtbank Amsterdam verklaarde de Republiek Gabon niet-ontvankelijk, omdat de verzettermijn op 22 februari 2006, de dag van betaling door de derde-beslagene, was gaan lopen. Het Hof Amsterdam verklaarde de Republiek Gabon daarentegen wel ontvankelijk in haar verzet. Het hof oordeelde dat nu achteraf blijkt dat het beslag geen doel heeft getroffen, de verzettermijn niet is gaan lopen. Morning Star stelde beroep in cassatie in tegen het arrest van het hof. De Hoge Raad oordeelde dat in ge-

vallen waarin de tenuitvoerlegging van een verstekvonnis geschiedt ten laste van een goed van de veroordeelde als bedoeld in art. 3:276 BW, dan wel ten laste van een goed van een derde dat is, respectievelijk die zich heeft, verbonden voor de schuld van de veroordeelde, dan wel ten laste van een goed van een derde waarvan de veroordeelde het genot heeft, in de regel kan worden aangenomen dat de veroordeelde op de hoogte raakt van die tenuitvoerlegging en daardoor kennis neemt van dat vonnis, indien dat niet al voordien was gebeurd. In dergelijke gevallen is toepassing van art. 143 lid 3 Rv in beginsel gerechtvaardigd. Deze aanname geldt evenwel niet voor deze zaak, waarin de tenuitvoerlegging van een verstekvonnis geschiedt door uitbetaling van hetgeen een derde in het kader van een onder hem gelegd beslag heeft verklaard aan de veroordeelde verschuldigd te zijn, terwijl achteraf blijkt dat die derde in het geheel niets aan de veroordeelde verschuldigd was. Nu in deze zaak de mogelijkheid bestond dat de verzettermijn was verstreken voordat de veroordeelde met het verstekvonnis bekend was geraakt, was toepassing van art. 143 lid 3 in verbinding met art. 144 Rv alsdan niet gerechtvaardigd.

Grenzen geschil cassatie en verwijzing

HR 19 september 2014,
ECLI:NL:HR:2014:2739

In dit arrest oordeelde de Hoge Raad dat een verwijzingshof gebonden is aan de beslissingen van een eerder hof die in cassatie niet of tevergeefs zijn aangevochten, tenzij de beslissingen voortbouwen op of onverbrekkelijk samenhangen met een beslissing waarover in cassatie met succes is geklaagd. Het Hof 's-Hertogenbosch bekrachtigde de beslissing van de rechtbank om de proceskosten in eerste aanleg geheel ten laste te brengen van verweerders als de grotendeels in het ongelijk gestelde partij. In cassatie was geen incidenteel cassatieberoep ingesteld tegen deze kostenveroorde-

ling. Na cassatie is de zaak doorverwezen naar het Hof Arnhem. Het Hof Arnhem compenseerde vervolgens deze proceskosten. De Hoge Raad oordeelde dat het Hof Arnhem als verwijzingsrechter gebonden was aan de beslissingen van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch die in cassatie niet of tevergeefs zijn aangevochten. Van bovengenoemde uitzondering was volgens de Hoge Raad in deze zaak geen sprake, omdat de beslissing van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch omtrent de proceskosten in eerste aanleg kennelijk gebaseerd was op zijn oordeel dat verweerders waren aan te merken als de grotendeels in het ongelijk gestelde partij. De door de Hoge Raad gegrond bevonden klachten van eiser konden op dat oordeel geen invloed meer uitoefenen, nu zij juist ertoe strekten dat de door het hof aan eiser toegekende schadevergoeding na verwijzing op een nog hoger bedrag zou worden vastgesteld. Dit een en ander bracht mee dat de door het Gerechtshof 's-Hertogenbosch in aanmerking genomen uitkomst van de procedure en het aan eiser toegewezen bedrag, na verwijzing niet meer ten nadele van eiser konden worden gewijzigd, en dat daarom ook de daarop gebaseerde beslissing omtrent de proceskosten in eerste aanleg na verwijzing niet ten nadele van eiser kon worden gewijzigd. Aan het voorgaande doet niet af dat het geding na verwijzing een voortzetting is van de appèlinstantie en de appèlrechter ambtshalve heeft te oordelen over de kosten van het geding, ook die van de eerste aanleg. Dit laat immers onverlet dat de verwijzingsrechter gebonden is aan de beslissingen van de eerdere appèlrechter die in cassatie niet of tevergeefs zijn bestreden, en die – zoals hier het geval is – niet voortbouwen op of onverbrekkelijk samenhangen met een beslissing waarover in cassatie met succes is geklaagd, aldus de Hoge Raad. Het stond het Gerechtshof Arnhem dus niet vrij de kosten van het geding in eerste aanleg alsnog te compenseren.

Hoge Raad casseert drie arresten waarbij akte niet-dienen was verleend

HR 26 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2804, HR 26 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2798 en HR 26 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2813

De eerste twee zaken spelen onder het pilotreglement van het Hof 's-Hertogenbosch. In beide zaken was na een eerste termijn van zes weken voor de memorie van grieven nog een uitstel van vier weken verleend. Hierna vroegen appellanten opnieuw uitstel, hetgeen krachtens het pilotreglement niet kan. In HR ECLI:NL:HR:2014:2804 werd de afwijzing medegedeeld op de dag dat de termijn afliep. De Hoge Raad oordeelde dat het aan art. 1.9 pilotreglement identieke art. 1.9 Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de gerechtshoven (LPR) ertoe strekt dat vóór de afloop van de desbetreffende termijn komt vast te staan of het gevraagde uitstel al dan niet wordt verleend, klaarblijkelijk opdat – in het laatste geval – de verzoeker de gelegenheid heeft de proceshandeling waarvoor uitstel was gevraagd zo mogelijk alsnog tijdig te verrichten. Hiermee strookt dat de beslissing op een tijdig ingediend verzoek om uitstel voor het verrichten van een proceshandeling als de onderhavige gegeven wordt op een zodanig tijdstip dat in geval van weigering de verzoeker nog de gelegenheid heeft de proceshandeling tijdig te verrichten. In HR ECLI:NL:HR:2014:2798 voerde appellant aan dat hij bij zijn uitstelverzoeken steeds gebruik had kunnen maken van H5-formulieren die automatisch verwijzen naar art. 2.11 LPR (waarin ruimere uitstelmogelijkheden zijn opgenomen dan in art. 2.11 pilotreglement). Volgens appellant was hij door de mogelijkheid om deze H5-formulieren te gebruiken op het verkeerde been gezet, en zou hij anders op grond van art. 2.12 LPR uitstel hebben gevraagd op grond van de klemmende reden dat zijn cliënt wegens een levensbedreigende ziekte in het ziekenhuis was opgenomen. De Hoge Raad honoreerde deze klacht en overwoog dat als uitgangspunt geldt dat de advocaat die de procespartij vertegenwoordigt, op grond van zijn deskundig-

heid en kennis zonder meer geacht wordt op de hoogte te zijn van de termijnen die in de procedure gelden en van de verstreckende gevolgen die verbonden zijn aan overschrijding daarvan. In dit geval was echter volgens de Hoge Raad sprake van een bijzondere situatie, waarin een uitzondering op dit uitgangspunt gerechtvaardigd was. Weliswaar wordt in de considerans van het pilotreglement vermeld dat (onder meer) het H5-formulier voor een tweede uitstel niet meer kan worden gebruikt, maar dat had niet (tijdig) geleid tot een met de inhoud van het pilotreglement overeenstemmende aanpassing van de daartoe in het roljournaal van het hof beschikbaar gestelde formulieren. De advocaat van eiser mocht op de juistheid van de in het roljournaal van het hof beschikbaar gestelde formulieren afgaan. In HR ECLI:NL:HR:2014:2813 was het LPR van toepassing. Appellant had op 25 maart 2013 via een H5-formulier verzocht om op de rolzitting van 2 april 2013 nog een uitstel van vier weken te verlenen. In het roljournaal is vervolgens op 3 april 2013 te zien geweest dat de zaak was verwezen naar de rol van 7 mei 2013 voor de memorie van grieven. Deze vermelding was – zonder partijen daarover te informeren – een dag later echter gecorrigeerd door het hof. Volgens de Hoge Raad was sprake van bijzondere omstandigheden, die een uitzondering rechtvaardigen op de hoofdregel dat de advocaat van een procespartij op de hoogte dient te zijn van de in de procedure geldende termijnen en de gevolgen van overschrijding daarvan. De omstandigheid dat de vermelding berustte op een administratieve vergissing van de zijde van het hof die op 4 april 2013 is gecorrigeerd, bracht mee dat het hof de betrokken partijen daarover zo spoedig mogelijk had behoren in te lichten, juist met het oog op de mogelijkheid dat zij reeds hadden kennisgenomen van de onjuiste vermelding en daarop afgaande de in werkelijkheid bepaalde termijn voor het nemen van de memorie van grieven zouden laten verlopen. Het lag niet op de weg van de advocaat van eiseres om te controleren of de op 3 april 2013 in het roljournaal opgenomen vermelding juist was.

'No cure, no pay'-honorarium kan als buitengerechtelijke kosten voor vergoeding in aanmerking komen

HR 26 september 2014,
ECLI:NL:HR:2014:2797

Eiser tot cassatie verloor zijn echtgenote als gevolg van een bloeding na bevalling van haar tweede kind. De bloeding was door het ziekenhuis niet opgemerkt. Eiser sloot met een rechtsbijstandsverlener (niet zijnde een advocaat) een schaderegelingsovereenkomst op basis van *no cure, no pay*. Het verschuldigde honorarium zou 15% van het te verhalen schadebedrag zijn, alleen als een resultaat werd behaald. Het ziekenhuis erkende aansprakelijkheid en partijen schikten voor € 225 000. Eiser vorderde 15% van dit bedrag (€ 33 750) als buitengerechtelijke kosten, maar het ziekenhuis was slechts bereid een bedrag van € 20 000 voor buitengerechtelijke kosten te vergoeden. De Hoge Raad oordeelde dat eiser het volledige honorarium als buitengerechtelijke kosten kon verhalen op het ziekenhuis. Volgens de Hoge Raad stellen de tekst en de strekking van art. 6:96 lid 2 BW geen eisen aan de wijze van berekening van de kosten. Uit de parlementaire geschiedenis van die bepaling is niet af te leiden dat is beoogd kosten uit te sluiten van vergoeding op de grond dat zij zijn gemaakt op basis van een overeenkomst als de onderhavige tussen de benadeelde en diens rechtsbijstandsverlener. Uit de omstandigheden van dit geval komen de kosten die de benadeelde heeft gemaakt op de voet van art. 6:96 lid 2 BW voor vergoeding in aanmerking.

Termijnoverschrijding mag niet recht op toegang tot de rechter aantasten

HR 3 oktober 2014,
ECLI:NL:HR:2014:2894

In deze zaak waren twee partijen gedagvaard waarvan slechts één partij (A) in de procedure is verschenen. De bij verstek veroordeelde partij (B) werd pas na het verstrijken van de appèltermijn bekend met het tegen hem gewezen verstekvonnis op tegenspraak. De inleidende dagvaarding was niet in persoon aan hem betekend, maar op een adres conform zijn GBA-inschrijving. B woonde echter niet meer op dit adres. Toen het verstekvonnis werd

betekend aan B, wendde hij zich tot een advocaat die binnen vier weken na betekening hoger beroep instelde. Het hof verklaarde B niet-ontvankelijk. De Hoge Raad oordeelde dat de toepassing van art. 140 en 339 Rv in een concreet geval niet tot gevolg mogen hebben dat het recht op toegang tot de rechter in de kern wordt aangetast. In dit geval was overschrijding van de appèltermijn volgens de Hoge Raad niet zonder meer fataal, aangezien de inleidende dagvaarding niet in persoon was betekend en het vonnis aan de bij verstek veroordeelde niet bekend was geworden voorafgaand aan het verstrijken van de appèltermijn. Niet-ontvankelijkverklaring wegens termijnoverschrijding moet dan achterwege blijven indien de veroordeelde hoger beroep heeft ingesteld binnen een redelijke termijn. Die termijn bedraagt veertien dagen – of zoveel minder als overeenstemt met een kortere wettelijke beroepstermijn – en vangt aan op de dag volgend op die waarop het vonnis aan de veroordeelde in persoon is betekend dan wel deze anderszins met het vonnis bekend is geraakt.

Literatuur

A.W. Jongbloed, 'Afwijkende tarieven voor de gerechtsdeurwaarder?', *NTBR* 2014, afl. 9, art. 40

Soms eist de wet dat een gerechtsdeurwaarder wordt ingeschakeld. De daaraan verbonden kosten zijn gereguleerd in het Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders (Btag). Een vraag die volgens auteur regelmatig aan de orde komt is welke kosten gerechtsdeurwaarders in rekening mogen brengen en of afgeweken mag worden van dat besluit. De auteur stelt tevens de vragen of marktconform tarieven mogen worden gefactureerd en of onderscheid mag worden gemaakt tussen de aan schuldeiser en aan schuldenaar te berekenen bedragen en bespreekt het vonnis van de Kantonrechter Maastricht 17 april 2013 en het arrest van het Hof Amsterdam 5 februari 2013.

P.A. Fruytier & L.V. van Gardingen, 'De aanvulling en verbetering van uitspraken – een onderzoek naar het toepassingsbereik van art. 31 en 32 Rv', *TCR* 2014, afl. 3. Art. 31 Rv geeft een regeling inzake een kennelijke, voor partijen kenbare en voor eenvoudig herstel vatbare fout. Art. 32 Rv regelt de situatie dat de rechter – in strijd met art. 23 Rv – vergeet over een deel van het gevorderde of verzochte te beslissen. De auteurs onderzoeken aan de hand van de systematiek van art. 31 en 32 Rv en de daaraan ten grondslag liggende beginselen welke grenzen deze artikelen in abstracto stellen. Eerst bespreken zij de gezichtspunten die de uitleg van art. 31 (en ten dele art. 32) Rv in abstracto bepalen. Vervolgens bespreken zij of administratieve fouten onder het bereik van art. 31 Rv zouden moeten vallen en welke ruimte de Hoge Raad bij toepassing van art. 31 Rv heeft. Ten slotte gaan de auteurs in op de vraag in hoeverre art. 32 Rv ook kan worden toegepast als de rechter verzuimt op een aangevoerde grond of aangevoerd verweer te beslissen.

C.J.-A. Seinen, 'De gevolgtrekking die hij geraden acht: sancties op schending van de waarheidsplicht', *TCR* 2014, afl. 3

Volgens auteurs onderstrepen zowel de wetgever, de Hoge Raad als vele andere auteurs het belang dat ook in civiele procedures zo veel mogelijk wordt rechtgedaan op grond van de materiële waarheid. Toch menen de auteurs dat de wetgever bewust vaag is gebleven over de sanctie die op frustratie van dat belang hoort te staan, dat de Hoge Raad nauwelijks kaders formuleert op dit vlak en dat ook de literatuur de meningsvorming grotendeels overlaat aan de feitenrechtspraak. Auteurs menen dat de feitenrechtspraak deze taak actief heeft opgepakt. In deze bijdrage bespreken auteurs uitspraken van na 1 januari 2012 waarin (gestelde) schending van de algemene waarheidsplicht aan de orde is en worden de daarin door feitenrechters opgelegde sancties op een rij gezet. Om het beeld dat daaruit is af te leiden beter te kunnen duiden, geven auteurs eerst een korte schets van verschillende visies op de sanctionering van de waarheidsplicht.

E. Pans, 'Hoger beroep van deelgeschillen beperkt mogelijk via doorbrekingsjurisprudentie', TVP 2014, afl. 3

Auteur stelt dat al tijdens de parlementaire behandeling van de Wet deelgeschilprocedure duidelijk werd dat elke vraag die zich in een bodemprocedure kan voordoen in beginsel aan de deelgeschilrechter kan worden voorgelegd (mits de beslissing een vaststellingsovereenkomst over de gehele vordering nabij kan brengen). Welke appelmogelijkheden staan de in het ongelijk gestelde partij in dat geval tot haar beschikking, en zijn de in de rechtspraak ontwikkelde 'doorbrekingsgronden' van een wettelijk appelverbod ook van toepassing op de deelgeschilprocedure? De Hoge Raad spreekt zich hierover uit in het hier besproken arrest van 18 april 2014 (ECLI:NL:HR:2014:943).

L.F.P. Coehorst, 'Voorwaarden aan het verlot: herhaald gebruik van beslagverlof en repeterend beslag', BER 2014, afl. 6

Er heerst volgens auteur verdeeldheid over de vraag of het mogelijk is om op basis van een verlot meerdere malen beslag te leggen, indien niet uitdrukkelijk om een repeterend beslag is verzocht en daarvoor verlot is verleend. In de regel wordt daarom verzocht om verlot voor 'repeterend beslag'. De Hoge Raad lijkt ruimte te geven voor een praktische en flexibele toepassing van het beslagrecht.

M.L.S. Kalff & A. Hendrikse, 'Derdenbeslag op een BCA-Verzekering', NJB 2014/1628, afl. 31

Beslag op de aanspraken op een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeraar zou volgens auteurs niet mogelijk moeten zijn. De aanspraken onder een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering (BCA-verzekering) bestaan voor een belangrijk deel uit wilsrechten die niet overdraagbaar zijn en die niet door een beslaglegger in de plaats van de verzekerden kunnen worden uitgeoefend. De aanspraken onder een BCA-verzekering zijn volgens auteurs ook naar hun aard niet vatbaar voor beslag, nu een dergelijk beslag een van de kernelementen van de BCA-verzekering – het kunnen voeren van adequaat verweer – aantast. Bovendien geldt dat het hier geen onderdeel van het 'gewo-

ne' verhaalsvermogen van de bestuurder betreft maar een meestal door de rechtspersoon afgesloten polis die juist is aangeschaft met dit specifieke doel: beschermen van de belangen van de verzekerden tegen de financiële risico's verbonden aan een bestuurdersaansprakelijkheidsclaim.

D.C. Theunis
CMS

M.K.M. Enderink
CMS

Verbintenissenrecht/consumentenrecht

Jurisprudentie

Zorgplicht bij aangifte in vreemde taal

HR 19 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2740

Eiser tot cassatie is bij de aankoop van onroerende zaken in Roemenië opgelicht. Eiser had verweerster, een Roemeense tolk, ingehuurd voor vertaalopdrachten tijdens de afwikkeling van het geschil. Een Roemeense advocaat heeft omstreeks twee jaar later namens eiser een aangifte in de Roemeense taal opgesteld. In deze aangifte staat dat verweerster medeschuldig is aan de oplichting. Eiser had de aangifte ondertekend en de aangifte was ingediend bij de Roemeense autoriteiten. Verweerster vorderde schadevergoeding van eiser wegens valse aangifte. Eiser verweerde zich door te stellen dat hij geen Roemeens begrijpt en niet wist wat er in de aangifte stond. De Hoge Raad oordeelde dat het risico van miscommunicatie van dien aard geacht wordt dat van eiser, mede gelet op de mogelijke gevolgen van een strafrechtelijke aangifte, kon worden geleverd dat hij onderzocht of de inhoud van die aangifte overeenstemde met hetgeen hij wilde verklaren. Voor het schaden van iemands eer geldt niet de eis dat daarvan alleen sprake kan zijn indien derden van de beschuldigingen kennisnemen. Daarbij verdient opmerking dat het hier niet gaat om eventuele vermogensschade die in een geval als het onderhavige zou kunnen voortvloeien uit eventuele bekendheid van de beschuldigingen bij derden, maar

om de immateriële aantasting in de persoon, die verweerster door die beschuldigingen heeft ondervonden. Nu de aangifte geschikt was om verweerster te hinderen bij haar werkzaamheden, kan dit een factor zijn bij de bepaling van de vergoeding voor immateriële schade, ook indien van materiële schade uiteindelijk geen sprake blijkt te zijn. De Hoge Raad bekrachtigde het arrest van het hof waarbij het hof eiser tot cassatie veroordeelde tot vergoeding van immateriële schade van verweerster ten bedrage van € 5000.

Redelijkheid en billijkheid bij beëindiging kredietovereenkomst

HR 10 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2929

Tussen ING Bank en verweerster was een tweetal rentevaste leningen en een kredietfaciliteit overeengekomen waarop de Algemene Bepalingen van Kredietverlening (ABK) van toepassing waren. Verweerster kwam een aantal verplichtingen niet na en ING beëindigde de kredietrelatie. Tussen partijen was in geschil of ING terecht aanspraak maakte op de vergoeding wegens vervroegde aflossing bij de beëindiging van de kredietovereenkomst. Art. 11.1 ABK noemt een aantal gronden waarbij de kredietfaciliteit automatisch eindigt en alle verschuldigde bedragen terstond en ineens opeisbaar zijn. De Hoge Raad oordeelde dat indien een kredietverlener gebruikmaakt van een overeengekomen bevoegdheid tot beëindiging van de kredietovereenkomst, de rechtsgeldigheid daarvan beoordeeld moet worden aan de hand van de overeenkomst en de maatstaf van art. 6:248 lid 2 BW. Bij de beantwoording van de vraag of en in hoeverre gebruikmaking van deze bevoegdheid naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is, staat geen rechtsregel eraan in de weg dat onderscheid wordt gemaakt naar gelang het de beëindiging van het ene dan wel het andere onderdeel van de kredietovereenkomst betreft, mede in het licht van de uiteenlopende daaraan verbonden gevolgen en de overige omstandigheden van het geval.

**Geen vergaande zorgplicht
makelaar verkoper jegens
(potentiële) koper**

HR 17 oktober 2014,
ECLI:NL:HR:2014:2987

In deze zaak stelden kopers de verkopende makelaar aansprakelijk op grond van onrechtmatige daad. Zij stelden dat de verkopende makelaar onderzoek had moeten doen naar de mogelijkheid dat het perceel bezwaard was en kopers had moeten waarschuwen omtrent de risico's van de koop. De Hoge Raad oordeelde dat het afhankelijk is van de omstandigheden van het geval of een voor de verkoper optredende makelaar gehouden is ten behoeve van een potentiële koper onderzoek te doen naar op het te verkopen onroerend goed rustende hypotheekrechten of beslagen van derden, dan wel hen voorafgaand aan de totstandkoming van een koopovereenkomst te waarschuwen voor de mogelijkheid van dergelijke rechten of beslagen. In het onderhavige geval speelde dat de verkopende makelaar niet tot zodanig onderzoek of zodanige waarschuwing gehouden was nu niet is gesteld of gebleken dat kopers aan de verkopende makelaar hebben gevraagd of het perceel bezwaard was, noch dat de verkopende makelaar aan kopers heeft medegedeeld dat het perceel niet bezwaard was, noch dat de verkopende makelaar op de hoogte was van de omstandigheid dat het perceel bezwaard was of hieromtrent reden tot twijfel had. In het licht daarvan was de verkopende makelaar niet in zijn informatie- en mededelingsplicht jegens kopers tekortgeschoten.

Literatuur

P.M. Leerink, 'Geen premie, wel dekking. Ambtshalve vernietiging van met art. 7:934 BW strijdige schorsingsclausule in consumentenverzekering', *NTHR* 2014, afl. 5. Auteur bespreekt de vonnissen van Rechtbank Amsterdam 23 juli 2014, ECLI:NL:RBAMS:2014:5421 en 18 december 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:9891. De rechtbank vernietigde ambtshalve een in de verzekeringsvoorwaarden opgenomen clausule die de verzekeraar het recht gaf bij te late premiebetaling, zonder voorafgaande ingebrekestelling, de dekking te schorsen. De

uitspraak roept een aantal vragen op die de auteur in dit artikel zal bespreken.

K. Engel, 'Het causaliteitsbeginsel van art. 7:930 lid 2 BW en het strafrechtelijk verleden van de verzekerde', *NTHR* 2014, afl. 5. De auteur bespreekt de betekenis van het causaliteitsbeginsel van art. 7:930 lid 2 BW. Vervolgens besteedt de auteur aandacht aan de vraag hoe het causaliteitsbeginsel moet worden toegepast indien de verzekeringnemer een feit omtrent het strafrechtelijk verleden heeft verzwegen.

A.G. Castermans, 'Verzuim en ingebrekestelling bij consumentenkoop: de beperkte reikwijdte van artikel 7:19a BW', *NTBR* 2014, afl. 9, art. 39.

Volgens de regering geven lid 1 en 2 van artikel 7:19a BW bijzondere regels voor het geval de verkoper in verzuim is vanwege te late levering aan een consument. Daarmee zet de regering volgens de auteur de lezer op het verkeerde been, omdat de bepaling niet gaat om regels voor het geval de verkoper in verzuim is, maar om regels voor het intreden van het verzuim voor het geval de verkoper te laat is met aflevering aan een consument.

W.H. Boom & M. Jong, 'Het Experiment resultaatgerelateerde beloning – verwachtingen over werking en doelbereiking', *TVP* 2014, afl. 3.

In deze bijdrage verkennen auteurs welke verwachtingen er onder advocaten, rechters en verzekeraars leven over de werking van het Experiment resultaatgerelateerde beloning en of dat experiment aan zijn doel zal beantwoorden. Het experiment staat onder voorwaarden toe dat een letselschade-advocaat een 'no cure, no pay'-afsprake met de benadeelde maakt. Het doel daarvan is het vergroten van de toegang tot het recht van letselschadeslachtoffers. Het is volgens auteurs echter de vraag of er bij cliënten en advocaten een gedeelde behoefte bestaat om dergelijke afspraken te maken. Andere effecten zijn waarschijnlijker, zo voorspelt deze bijdrage.

M. van Kogelenberg, 'Winstafroaming na wanprestatie: een rechtsvergelijkende analyse', *WPNR* 2014, afl. 7031.

Vanuit rechtsvergelijkend perspectief verkent auteur de mogelijkheden om de remedie van winstafroaming na wanprestatie toegankelijker te maken. Het gedrag van de schuldenaar en het karakter van deze remedie spelen daarbij een rol.

I.S.J. Houben, J. Sterk & J.A.J. Devilee, 'Codificatie of zelfregulering in de franchisesector?', *MvV* 2014, afl. 9.

Over de vraag of de franchiseovereenkomst in Nederland alsnog een benoemde status dient te krijgen, wordt aanhoudend gediscussieerd in politiek, media en literatuur. Tot nu toe heeft de focus volgens de auteurs te eenzijdig gelegen op codificatie. In deze bijdrage bepleiten zij dat naast codificatie, mede naar aanleiding van kort rechtsvergelijkend onderzoek, ook zelfregulering een serieus te overwegen optie is.

D.C. Theunis
CMS

M.K.M. Enderink
CMS